

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 27. februar 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ida Schiøler
Sagsnr.: 2025-01514
Dok.: 3606580

Besvarelse af spørgsmål nr. 501 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 501 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. januar 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 501 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for – med bidrag fra politikredsene – om der er usaglige ordrer om at lukke sager, nogle gange i massevis?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra alle politikredse og kan på den baggrund oplyse følgende:

1. Det følger af retsplejelovens § 742, stk. 2, at politiet iværksætter efterforskning efter anmeldelse eller af egen drift, når der er en rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået. Det følger endvidere af retsplejelovens § 749, stk. 1, at politiet afviser en indgivet anmeldelse, hvis der ikke findes grundlag for at indlede efterforskning. Efter retsplejelovens § 749, stk. 2, kan politiet træffe beslutning om at indstille en efterforskning, såfremt der ikke er rejst sigtelse, og der ikke er grundlag for at fortsætte den påbegyndte efterforskning.

Efterforskning indledes eller fortsættes, hvis der vurderes at være et tilstrækkeligt grundlag herfor. Politiet vil derfor skulle foretage en konkret vurdering, herunder af om det ud fra de foreliggende efterforskningsmuligheder er realistisk, at en efterforskning vil kunne føre til opklaring af sagen, og at en eller flere personer bliver sigtet. Der vil ved denne vurdering bl.a. kunne lægges vægt på sagens karakter, grovhed og omfang.

Der vil i vurderingen også kunne lægges vægt på hensynet til den mest hensigtsmæssige anvendelse af politiets ressourcer, og om sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller sagsbehandlingstider, som ikke står i et rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, der i givet fald kan forventes idømt.

Politiet er således generelt tillagt et bredt skøn i forhold til at vurdere, om der skal indledes en efterforskning, og i givet fald hvilke efterforskningskridt der er nødvendige. Selvom en anmeldelse måtte blive afvist eller efterforskningen indstillet efter retsplejelovens § 749, vil politiet altid kunne genoptage sagen, hvis der fremkommer nye oplysninger, og forholdet ikke er forældet. Den forurettede har mulighed for at klage over politiets afgørelse om afvisning af en anmeldelse eller

indstilling af en efterforskning til statsadvokaterne, jf. retsplejelovens § 749, stk. 3, sammenholdt med § 101, stk. 2.

I sager, hvor der indledes en efterforskning, vil politiet – bl.a. ud fra sagens karakter, grovhed og omfang – foretage en konkret vurdering af, hvilke efterforskningsskridt der skal foretages, eksempelvis indhentning af videoovervågning eller udarbejdelse af en dna-erklæring, og i hvilket omfang der eventuelt skal ske tilskæring af efterforskningen i forhold til bestemte forhold, perioder eller personer bl.a. for at muliggøre, at sagen kan afgøres inden for en rimelig tid. Det er ikke muligt for politiet at opgøre det præcise omfang af disse konkrete beslutninger.

2. Det er Rigspolitiets umiddelbare forståelse, at udtrykket “at vaske sager” – sådan som det blev fremstillet i DR’s dækning – anvendes om et fænomen, hvor politiet i strid med lovgivningen systematisk og usagligt henlægger sager, herunder undlader at foretage efterforskningsskridt, der burde være foretaget.

Rigspolitiet har på baggrund af udtalelser fra politikredsene ikke grund til at tro, at generelt usaglig og muligvis retsstridig sagsbehandling indgår i politikredsenes ledelsesmæssige prioriteringer, herunder som en strategi med henblik på at få nedbragt sagsbunker eller sagsbehandlingstider.

Udtrykket ”at vaske sager” ses imidlertid at blive forstået og anvendt på forskellige måder, herunder til at beskrive den situation, hvor en polititjenestemand på et sagligt grundlag udøver et fagligt skøn ved f.eks. at give en påtale i stedet for en sigtelse, at henvise borgeren til en anden myndighed i de tilfælde, hvor en sag ikke hører under politiets kompetence, eller at indstille efterforskningen ud fra en samlet vurdering af efterforskningsmæssige, proportionalitetsmæssige og ressourcemæssige hensyn. Rigspolitiet finder, at muligheden for at udøve et sådant legitimt skøn er en nødvendig del af den enkelte polititjenestemands råderum, ligesom det er helt grundlæggende for politiets daglige opgaveløsning, herunder prioriteringen af sager.

3. Prioriteringen af sager er en nødvendig del af politiarbejdet, der er med til at sikre, at politiet så vidt muligt anvender ressourcerne mest hensigtsmæssigt. Prioriteringen skal naturligvis altid ske inden for retsplejelovens rammer.

Rigspolitiet kan oplyse, at politiet hvert år modtager tusindvis af henvendelser, herunder anmeldelser om strafbare forhold. Politiet har i 2024 registreret mere end 600.000 straffesagsanmeldelser, eksklusivt anmeldelser om færdselslov

vedrørende automatisk trafikkontrol (ATK)¹. Det høje antal anmeldelser nødvendiggør en målrettet tilskæring og prioritering, idet politiet ikke har ressourcer til at indlede og foretage tilbundsgående efterforskning i alle sager.

Den overordnede prioritering af straffesager fastlægges af politikredsens øverste ledelser i lyset af politikredsens samlede opgaveportefølje og tager bl.a. afsæt i de givne rammer inden for lovgivningen og de politisk fastlagte mål for straffesagsbehandlingen, herunder de politisk fastsatte krav om en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på højst 180 dage i alle straffesager² og en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på højst 165 dage i alle sager, som fører til ubetinget frihedsstraf³. Prioriteringen skal sikre, at politiet så vidt muligt anvender ressourcerne mest hensigtsmæssigt.

I forhold til de politisk fastsatte mål for straffesagsbehandlingen bemærkes, at disse i 2024 blev forenklet, så politikredsene gik fra syv målsætninger om sagsbeholdninger og sagsbehandlingstider til to målsætninger om sagsbehandlingstider – suppleret af en række indikatorer, der ikke udgør mål, men fungerer som dialogredskab mellem styrelsesniveau og politikredse. Formålet med forenklingen af målene var at komme væk fra detailstyringen og i stedet sikre mere lokalt handlerum for straffesagsbehandlingen generelt samtidig med en skærpet prioritering af de mest alvorlige straffesager, som fører til ubetinget frihedsstraf.

Flere politikredse har oplyst, at kredsene har særligt fokus på at prioritere arrestantsager, sager vedrørende personfarlig kriminalitet og sager mod unge under 18 år.

Den daglige prioritering af sager drøftes løbende mellem medarbejderne i politikredsene og deres nærmeste leder i forbindelse med den konkrete sagsbehandling. Dette sker bl.a.

¹ Politiet har pr. 14. februar 2025 registreret 600.114 straffesagsanmeldelser (ekskl. færdselslov vedr. ATK) i Danmark i 2024, hvoraf 283.190 vedrører straffelovsanmeldelser. Politiet har pr. 19. februar 2025 registreret 382.338 sigtelser vedr. straffesager (ekskl. færdselslov vedr. ATK) i Danmark i 2024, hvoraf 121.244 vedrører sigtelser for overtrædelse af straffeloven. Opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) og er baseret på alle straffesager ekskl. færdselslov vedr. ATK. Opgørelsen er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

² Straffesager opgjort ekskl. sager vedrørende ATK og MOU (melde-, opholds- eller underrettningspligt).

³ Sagsbehandlingstiden for afsoningssager opgøres på hovedforhold og er periodiseret efter den dato, hvor den tiltalte er idømt en ubetinget frihedsstraf ved domstolene. Sagerne skal være afsluttet i 1. instans for at indgå i opgørelsen.

på tavlemøder eller driftsmøder i de enkelte politikredses afdelinger. Det er ledelsens opgave at sikre, at der sker den rette prioritering af politikredsenes ressourcer, hvilket bl.a. sker i lyset af den samlede aktuelle opgavemængde i den enkelte kreds.

Flere af politikredsene har i øvrigt oplyst, at kredsene generelt har et ledelsesmæssigt fokus på, at politiets prioriteringer kommunikerer til medarbejderne på en hensigtsmæssig måde, og at der løbende forventningsafstemmes herom med den enkelte medarbejder i forbindelse med den konkrete sagsbehandling.

Det bemærkes, at Rigspolitiet har indledt en drøftelse med politikredsen om politiets kommunikation om prioriteringer af politiets ressourcer – både i forhold til borgere og medarbejdere. Rigspolitiet vil have et skærpet ledelsesmæssigt fokus herpå.

Rigspolitiet har desuden noteret sig, at Rigsadvokaten vil iværksætte en tilsynsundersøgelse med henblik på at undersøge politiets og anklagemyndighedens praksis i forhold til at henlægge sager.”

2. Som jeg også gav udtryk for på samrådet i Folketingets Retsudvalg den 4. februar 2025, tager jeg den fremlagte kritik af politiets sagsbehandling meget alvorligt. Man skal som borger kunne have tillid til, at politiet behandler ens sag sagligt, og ofre for forbrydelser skal opleve et retssamfund, der giver dem tryghed og retfærdighed. Det er en forudsætning for et velfungerende retssamfund.

Jeg vil derfor også gerne slå fast, at jeg generelt har meget stor tillid til såvel Rigspolitiet og Rigsadvokaten som vores politifolk og anklagere rundt om i landet, som jeg ved knokler hårdt for at sikre vores tryghed. Det ændrer den seneste tids historier ikke ved.

Det er vigtigt for mig, at vi nu får belyst den fremlagte kritik, og at det samtidig sker på en måde, hvor erfaringerne kan indgå i det videre arbejde med forhandlingerne om en ny flerårsaftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi. Derfor vil statsadvokaterne iværksætte en tilsynsundersøgelse i to faser.

Den første fase af tilsynsundersøgelsen vil blive afsluttet inden sommerferien og vil bl.a. omfatte sager om simpel vold, grov vold og voldtægt. Den anden fase af tilsynsundersøgelsen vil kunne iværksættes efter sommerferien, når første fase er afsluttet. Denne fase vil omfatte sager

om grov økonomisk kriminalitet og menneskehandel. De nærmere rammer for den anden fase vil blive fastlagt, når tilsynsundersøgelsens første fase er afsluttet.